

GRAMATYKA

1 SKRÓTY

Proszę dopasować odpowiednie słówko lub wyrażenie do skrótu.

1.	zob.	_____	rysunek
2.	ds.	_____	zobacz
3.	itp.	_____	miesiąc
4.	al.	_____	do spraw
5.	mies.	_____	i tym podobne
6.	cdn.	_____	jak wyżej
7.	ul.	_____	pod tytułem
8.	rys.	_____	to jest
9.	św.	_____	wyżej wymieniony
10.	zach.	_____	aleja
11.	ww.	_____	ciąg dalszy nastąpi
12.	pl.	_____	licencjat
13.	ub.	_____	magister
14.	wsch.	_____	numer
15.	nr	_____	plac
16.	tj.	_____	ulica
17.	mgr	_____	święty
18.	lic.	_____	zachodni
19.	pt.	_____	wschodni
20.	jw.	_____	ubiegły

- Jeśli ostatnia litera skrótu nie jest jednocześnie ostatnią literą skracanego wyrazu, to po skrócie stawiamy kropkę: **s. (strona), por. (porównaj)**
- W skrócie nazwy dwu- lub wielowyrazowej, której wyraz drugi i wyrazy następne rozpoczynają się od spółgłoski, stawiamy tylko jedną kropkę na końcu skrótu: **br. (bieżącego roku), itd. (i tak dalej)**
- W przypadkach zależnych zmienia się forma wyrazu, a co za tym idzie – może się zmienić zapis skrótu: **dr Jan Kowalski, dr. Jana Kowalskiego**
- Po skrócie **pkt (punkt)** – również w przypadkach zależnych – kropki nie stawiamy
- Jeśli skrót kończy się na spółgłoskę miękką, której miękkość oznaczona jest w wyrazie nieskróconym literą i, to w skrócie miękkość ta nie jest zaznaczana: **godz. (godzina)**
- Jeśli skrót kończy się na spółgłoskę miękką, której miękkość zaznaczona jest znakiem diakrytycznym w wyrazie nieskróconym, to w skrócie także znak ten pozostawiamy: **żeń. (żeński)**
- Jeśli wyraz drugi lub któryś z następnych wyrazów rozpoczyna się od samogłoski, to kropkę stawiamy po skrócie każdego wyrazu: **m.in. (między innymi)**
- Nie stawia się kropek po skrótach używanych w matematyce i fizyce (mają one charakter międzynarodowy).

[źródło: publications.europa.eu](http://publications.europa.eu)

TROCĘ GRAMATYKI NIE ZASZKODZI...

SKRÓTOWCE

literowce: PAN = [pan] – Polska Akademia Nauk

głoskowce: PKS = [pekaes] – Polska Komunikacja Samochodowa

mieszane: Cepelia = [cepelia] – Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego

Odmiana

M.	PAN	Cepelia
D.	PAN-u	Cepelii
C.	PAN-owi	Cepelii
B.	PAN	Cepelię
N.	PAN-em	Cepelią
Msc.	PAN-ie	Cepelii
W.	PAN-ie!	Cepelio!

Skrótowce zakończone na samogłoskę nie odmieniają się: *Pracuję w ZSE* (w Zespole szkół Ekonomicznych). *Idę do ZSE*.

Inne zakończenia:

- rz – R-z: GOPR - w GOPR-ze, (Górskie Ochotnicze Pogotwie Ratunkowe),
- dź – D-zie: SPAD - o SPAD-zie, (System Automatycznego Przetwarzania Danych),
- Z (wymawiane jako „zet”): ONZ – do ONZ-et, (Organizacja Narodów Zjednoczonych),
- J (wymawiane jako „jot”): UJ – na UJ-ocie, (Uniwersytet Jagielloński),
- T – LOT – LOT-u, o Locie,
- x – ks: Hortex – do Horteksu,
- A: EFTA (Efta) – bez EFT-y (Efty), EFT-ę (Eftę), w Efcie,
- PZMot – PZMot-u, PZMot-em, PZMocie.

Ćwiczenie. Proszę wstawić w odpowiedniej formie i odpowiednio zapisać skrótowce podane w nawiasach.

1. *Rozmawialiśmy o ... (TORWAR).*
2. *Wybieram się do ... (Desa).*
3. *Nasz sąsiad należy do ... (ZChN).*
4. *On pracuje w ... (MSZ).*
5. *Kiedyś to można było kupić tylko w ... (Pewex).*

1. Zapisz podane nazwy za pomocą skrótowców.

- 1) Główny Urząd Statystyczny –
- 2) Państwowa Akademia Nauk –
- 3) Powszechny Zakład Ubezpieczeń –
- 4) Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego –
- 5) Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne –
- 6) Polski Monopol Spirytusowy –
- 7) Polska Farmacja –

2. Zapisz pełne nazwy od podanych skrótowców.

RP –

PKB –

PKP –

NBP –

AGD –

ONZ –

ZUS –

MON –

ZSRR –

PZPN –
KUL –
UAM –
UWr –
UW –
NSZZ „Solidarność” –
WOŚP –

3. Uzupełnij zdania, wpisując odpowiednie formy orzeczeń w czasie przeszłym.

- 1) ONZ (zorganizować) spotkanie przywódców państw Afryki.
- 2) KUL (przyjąć) na pierwszy rok siedemdziesięcioro studentów.
- 3) PKP (zakupić) nowe lokomotywy.
- 4) PZPN (ogłosić) terminy rozgrywek ligowych.
- 5) NBP (obniżyć) stopy procentowe.

4. Uzupełnij zdania, wpisując skrótowiec w odpowiedniej formie.

- 1) Wycieczka do (IPN) bardzo nam się podobała.
- 2) Kadafi wysłał swojego sojusznika do (ONZ)
- 3) Z (ONZ) może jest źle, ale bez (ONZ) na pewno będzie gorzej.
- 4) Nie wiem, kim on jest, wiem tylko, że studiuje na (UJ)
- 5) PO przedstawia raport „785 dni Antoniego Macierewicza w (MON)”.
- 6) Jeżdżę (PKS) od siódmego roku życia.
- 7) Na razie nie będzie strajku w kieleckim (PKS), który mógłby wpłynąć na kursy autobusów.
- 8) Aby zostać ratownikiem (GOPR), trzeba mieć odpowiedni wiek (18–35 lat).
- 9) Ze Škodą i (TOPR) bezpiecznie w góry.
- 10) Postawiono nowe ławki przed (KUL)
- 11) To auto służbowe mojego kolegi, który pracował w (Polfarma)
- 12) Zapraszamy do udziału w quizie o (ZUS)
- 13) Od października nasza szkoła bierze udział w projekcie edukacyjnym: „Lekcje z (ZUS)”.
- 14) TVP nie wspomniała ani słowem o (WOŚP) i rekordowej liczbie zebranych pieniędzy.
- 15) Po trzydniowych przepychankach między policją a (MSZ) okazało się, że pracownik ambasady Turcji, podejrzany o gwałt, wyjechał z Polski.
- 16) Minister stwierdził, że jego zdaniem wprowadzenie możliwości wyboru między (ZUS) a OFE to złe rozwiązanie.
- 17) Ceny w (Pewex) ustalane były w oparciu o dolara amerykańskiego.
- 18) Nowy reportaż Aleksandry Boćkowskiej „Księżyc z (Pewex)” dla części czytelników będzie dobrą okazją do wspomnień.
- 19) Wystawa towarzysząca kolejnej edycji festiwalu „Warszawa w budowie” odbędzie się w dawnym pawilonie (Cepelia)
- 20) Piłkarze chorzowskiego Ruchu byli bohaterami filmików szkoleniowych, realizowanych dla (PZPN)

GRAMATYKA

3 SKRÓTY I SKRÓTOWCE (INTEGRACJA EUROPEJSKA)

Proszę zapisać zaznaczone skróty i skrótowce zgodnie z podanym przykładem.

Jeszcze w czasie trwania II wojny światowej pojawiła się idea powołania nowej organizacji światowej. Pierwszymi dokumentami zapowiadającymi utworzenie ¹ONZ *Organizacji Narodów Zjednoczonych* są: Karta Atlantycka oraz Deklaracja Narodów Zjednoczonych ²tzw. Deklaracja waszyngtońska, która została podpisana przez przedstawicieli 26 państw (w tym Polski).

Przewodniczącym pierwszej sesji Zgromadzenia Ogólnego ³ONZ był belgijski premier i minister spraw zagranicznych - Paul-Henri Spaak, który od 1957 ⁴r. pełnił funkcję sekretarza generalnego ⁵NATO, a w latach 1952–1953 był przewodniczącym Zgromadzenia Ogólnego ⁶EWWiS.

Wszystkie kraje Europy miały świadomość swoich kłopotów i słabości. Odpowiedzią na te problemy mogła być tylko idea jedności politycznej i gospodarczej. Skoro dość szybko okazało się, że kraje Europy Środkowowschodniej zostały przemocą wyłączone, przez ⁷ZSRR,

z możliwości budowy demokracji i z uczestnictwa w ogólnoeuropejskiej integracji, skoncentrowano się na Europie Zachodniej. Na mocy traktatu paryskiego podpisanego przez ⁸BE, ⁹FR, ¹⁰NL, ¹¹LU, ¹²RFN oraz ¹³IT powstała ¹⁴EWWiS

– historyczna, ponadnarodowa organizacja gospodarcza, której powstanie zapoczątkowało europejskie procesy integracyjne. Te same kraje utworzyły też ¹⁵EWO i ¹⁶EWP.

Po niepowodzeniu inicjatyw ¹⁷EWO i ¹⁸EWP sześć krajów założycielskich spróbowało dalszej integracji, tworząc kolejną instytucję – ¹⁹EWG

funkcjonującą jako międzynarodowa organizacja gospodarcza. Na mocy traktatu rzymskiego o utworzeniu ²⁰EWG powołano również instytucję finansową ²¹UE, działającą od 1 stycznia 1958 - ²²EBI. Jego akcjonariuszami są państwa członkowskie ²³UE.

3 października 1990 ²⁴r. miało miejsce zjednoczenie Niemiec – ziemie byłej ²⁵NRD zostały włączone do ²⁶RFN.

W 1998 ²⁷r. powstał ²⁸EBC, a rok później w 11 państwach ²⁹UE wprowadzono w formie bezgotówkowej euro.

Polska jest członkiem ³⁰UE od 1 maja 2004 ³¹r. na mocy ³²tzw. Traktatu akcesyjnego podpisanego rok wcześniej w Atenach.

źródło: wikipedia

SŁOWNICTWO

Proszę uzupełnić zdania wyrażeniami w odpowiedniej formie gramatycznej.

• zasiłek dla bezrobotnych• numer ubezpieczenia społecznego• zasiłek rodzinny na dziecko	• ubezpieczenie społeczne• świadczenie emerytalne• zasiłek mieszkaniowy

1. Rodzina, która ma problemy finansowe i nie jest w stanie samodzielnie płacić czynszu, może wystąpić o _____. Nie pokryje on całego komornego, zawsze to jednak wsparcie.
2. Wysokość _____ co roku ulega waloryzacji. Nowe stawki ustalane są w oparciu o zmianę średniego poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych.
3. Każdy pracownik w Wielkiej Brytanii powinien posiadać swój własny jednorazowo nadany _____, który służy do rejestracji podatnika w systemie ubezpieczeń socjalnych i systemie podatkowym, co w konsekwencji daje prawo do emerytury i zasiłków.
4. Prawo do _____ i dodatków do tego zasiłku przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka.
5. Głównym celem _____ jest zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, w tym osobom w podeszłym wieku (emerytura), niezdolnym do pracy (renta), ofiarom wypadków oraz chorób.
6. Wszystkie _____ zostaną powiększone o jednakową kwotę 71 zł. Zmiana ma na celu ochronę budżetów gospodarstw domowych emerytów z niższymi świadczeniami.